

[Poul Schlüter.]

uafhængighed, kommissionens flertal har anbefalet.

Efter min opfattelse er der adskillige åbenbare ulemper forbundet med at finansiere over skatterne. For det første vil det medføre, at de, der ikke har fjernsyn — og det er stadig mange — skal betale for dem, der har. For det andet at sort-hvidseere kommer til at betale de betydelige omkostninger, farveudsendelserne løber op i, farveudsendelser, som jo stadig kun modtages af ganske få tusinde. Dernæst vil en skattefinansiering ganske sløre for seere og lyttere, hvad udsendelserne i virkeligheden koster. Dertil kommer, at det uvægerlig vil blive en inspiration for højere omkostninger, dersom Danmarks radios budget blot bliver et lille udsnit af den store finanslov.

Så kommer jeg til noget, som jeg synes er meget afgørende. Det er en sund arbejdsform, at det radiatoråd, som måtte gå ind for højere udgifter, også får ansvaret for at foreslå, at licenserne skal sættes i vejret. Men det helt afgørende i princippet mener jeg må være, at man kommer til — om man vil det eller ej — at begrænse Danmarks radios stilling som en forholdsvis uafhængig institution, hvis man vil finansiere over skatterne. Det vil bidrage til at gøre Danmarks radio til kulturministerens og regeringens radio. Det almindelige i Europa er da også, at man finansierer sine radio- og tv-udsendelser over licenser.

Jeg har stillet mit spørgsmål i håbet om, at kulturministeren vil overveje denne sag grundigere, end han hidtil har kunnet nå det.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen): Må jeg begynde med at sige, at det måtte i givet fald blive skiftende kulturministres radio og tv.

Jeg er glad for, at hr. Poul Schlüter nu røbede, hvad det var for uheldige følger i forbindelse med en ændret finansieringsform for Danmarks radio, han ønsker jeg skal overveje nærmere. I spørgsmålet vedrørende en omlægning fra licensfinansiering til statsfinansiering indgår flere momenter, som ikke kan og ikke bør behandles isoleret.

Historisk set går licensfinansieringen tilbage til den første radiospredningslov fra 1926. Baggrunden for, at man valgte denne

finansieringsform, var, at man fandt det naturligt, at de få, som havde råd til at anskaffe sig en radiomodtager, selv måtte betale for en sådan luksus, som det var efter datidens opfattelse. Licensfinansieringen er siden blevet opretholdt i de senere radiospredningslove. Man kan vel heller ikke benægte, at det oprindelige argument fik fornyet aktualitet i 1950'erne og i begyndelsen af 1960'erne, da kun et begrænset antal havde råd til at anskaffe sig fjernsynsmottagere.

I dag hvor tv-apparatet er blevet hvermandseje, slår dette historisk betonedede argument i realiteten ikke længere til. I radio-kommissionens betænkning går et mindretal på 5 af kommissionens medlemmer ind for, at finansieringen af Danmarks radio sker gennem optagelse af en rammebevilling på finansloven. Baggrunden for mindretallets standpunkt er blandt andet, at den fortsatte udbygning af radiospredningsvirksomheden vil føre til licenser af en størrelse, der for samfundets økonomisk vanskeligt stillede vil blive en hindring for udnyttelse af radio og tv. Jeg er opmærksom på, at det kan der rades helt eller delvis bod på ved en udbygning af den sociale lovgivning. Men en social udligning ad denne vej vil forudsætte en øget og en dyrere administration, og det er der vel egentlig ingen der kan være interesseret i.

Når jeg nu taler om det økonomiske, er der vel også grund til at understrege, at en finansiering over skatterne vil åbne mulighed for rationalisering med mulighed for betydelige besparelser. I dag indgår radio og tv i samfundsmønsteret på samme måde som en lang række andre statsfinansierede aktiviteter, som ingen har tanker om at drage uden for det offentligt finansierede område, f. eks. biblioteker og museer, som langt fra har et antal brugere og besøgende, der svarer til antallet af radiolyttere og seere.

For så vidt angår det ofte fremførte hensyn til Danmarks radios programfrihed, bør man gøre sig klart, hvor stor Danmarks radios økonomiske selvstændighed i realiteten er i dag. Licensafgifterne skal og har altid skullet godkendes af finansudvalget, der således har haft en afgørende indflydelse på Danmarks radios indtægtsbudget. På udgiftssiden er Danmarks radios økonomiske